

Sectorplan 82 Kwikhoudend afval

I Afbakening

Kwikhoudend afval zijn afvalstoffen als kwikhoudende voorwerpen (als thermometers en schakelaars), amalgaamhoudend afval, aardgaslib, kwikseleenresidu, met kwik verontreinigde filters, staal en kwikhoudend A-cokes.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen

zie...

Kwik(oxide)houdende batterijen (met kwik verontreinigd) actief kool	Sectorplan 13: Batterijen en accu's
Fluorescentiepoeder	Sectorplan 25: Actief kool
Kwikhoudend afvalwater	Sectorplan 66: Gasontladingslampen en fluorescentiepoeder
	Sectorplan 77: Waterig afval met specifieke verontreinigingen

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van kwikhoudend afval is afscheiden en concentreren van kwik en zodanige verwerking dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen. Na ontkwikken mag het kwikhoudend afval een kwikgehalte bevatten van ten hoogste 50 mg/kg.

Voor brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg is de minimumstandaard verbranden als vorm van verwijdering. Mengen van brandbaar kwikhoudend afval voor thermische verwerking in installaties voor het bij- of meestoken van afvalstoffen is slechts toegestaan bij een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg.

In afwijking van het voorgaande is voor brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg met veel onbrandbare verontreinigingen waarbij verbranden leidt tot diffuse verspreiding hiervan of tot relatief grote belasting van actief kool in de rookgasreiniging de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte deponie.

Voor brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van meer dan 10 mg/kg en ten hoogste 50 mg/kg en voor niet-brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte deponie.

Voor alle vormen van kwikhoudend afval geldt dat

- hoogwaardiger verwerkingsvormen dan de geldende minimumstandaard uitsluitend zijn toegestaan wanneer er geen risico bestaat dat daarmee kwik wordt verspreid in het milieu;
- in de gevallen waarin de minimumstandaard storten mogelijk maakt er dient te worden getoetst aan paragraaf 21.3 [#link#](#) van het beleidskader.
- lozings-eisen voor metalen (kwik) niet door mengen mogen worden bereikt.

Kwikhoudend afval wordt aangemerkt als brandbaar wanneer het soortelijk gewicht 1100 kg/m³ of minder bedraagt.

III In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 'Toetsingskader in- en uitvoer' [#link#](#) van het beleidskader. De uitwerking voor kwikhoudend afval is:

(Voorlopige) verwijdering

Uitvoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van minder dan 10 mg/kg, en brandbaar en niet-brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte tussen 10 mg/kg en ten hoogste 50 mg/kg, en niet-brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg voor storten is in beginsel toegestaan voor zover dit past binnen de kaders van paragraaf 21.3 [#link#](#) van het beleidskader.

Uitvoer van brandbaar kwikhoudend afval voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan.

Uitvoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 10 mg/kg voor voorlopige verwijdering is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

Uitvoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte tussen 10 mg/kg en ten hoogste 50 mg/kg, en niet-brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg voor voorlopige verwijdering is in beginsel toegestaan voor zover het storten van de restfractie past binnen de kaders van paragraaf 21.3 [#link#](#) van het beleidskader.

Invoer van brandbaar en niet-brandbaar kwikhoudend afval voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Invoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van ten hoogste 50 mg/kg voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

Invoer van brandbaar kwikhoudend afval met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel niet toegestaan omdat de verwerking niet in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Uitvoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is paragraaf 12.6 [#link#](#) van het beleidskader.

Invoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Omvang afvalstof

De totale productie aan kwikhoudend afval in Nederland is niet goed bekend omdat in de monitoring het onderscheid tussen kwikhoudend afval en afval dat valt onder sectorplan 66 (gasontladingslampen en fluorescentiepoeder) niet volledig gemaakt kan worden. De productie van afvalstof dat onder sectorplan 82 kan vallen bedraagt ongeveer 3,5 kton (situatie 2006). Hiervan is ongeveer 2,4 kton een overlap met sectorplan 66.

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, dan is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

050701, 060404, 060703, 101401, 160108, 160603, 170901, 180110, 200121
--

Monitoring

De monitoring van kwikhoudend afval vindt jaarlijks plaats op basis van de meldingen aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. SenterNovem Uitvoering Afvalbeheer rapporteert jaarlijks over de monitoring en de resultaten [#link#](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor kwikhoudend afval zijn de in het kader van de IPPC-richtlijn [#link#](#) opgestelde 'BBT-referentiedocumenten (BREFs)' betrokken. Deze documenten zijn in de Regeling aanwijzing BBT-documenten [#link#](#) aangewezen als documenten waarmee rekening gehouden moet worden bij het bepalen van de BBT.

De BREF Chlooralkali industrie (hoofdstuk 4.2.1) bevat als BBT aangemerkte bepalingen over het vervangen van kwikcellen door membraantechnologie bij de chlooralkaliproduktie. In Nederland komt de kwikcel sinds 2006 niet meer voor. De BREF Raffinaderijen (hoofdstuk 4.17.7) bevat als BBT aangemerkte bepalingen over het terugwinnen van kwikdamp uit gas, en verwerking van de ontstane sludge bij een gespecialiseerde verwerker in een vacuüm destillatie unit.

De meeste bepalingen gaan echter over de procestechnische en organisatorische uitvoering van de behandeling van de afvalstoffen en/of over de toelaatbare emissieniveaus. Deze zijn relevant bij vergunningverlening voor de verwerking van kwikhoudend afval, maar niet bepalend voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Hoogwaardigheid van verwerking

In de Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1 (zie paragraaf VIII voor de relevante documenten) zijn vacuümdestillatie en pyrolyse/smelten als technieken voor de be- en verwerking van kwikhoudende slibben afkomstig van de NAM vergeleken. Uit de vergelijking komt naar voren dat bij alle weegvormen, met uitzondering van een weging waarbij het broeikaseffect bepalend is, pyrolyse/smelten de beste techniek is. Echter voor alle wegingen, op één na, is het verschil niet significant. De vergelijking in het MER leidt niet tot één meest milieuvriendelijk alternatief. Hierbij moet worden opgemerkt dat pyrolyse/smelten niet operationeel is, en er slechts een onvolkomen beeld bestaat van de prestaties van vacuümdestillatie. Daarnaast is relevant dat slechts naar een deel van de kwikhoudende afvalstoffen waar dit sectorplan betrekking heeft is gekeken.

Bij het vaststellen van de minimumstandaard in het eerste LAP is geen keuze gemaakt voor een specifieke verwerkingvorm, maar is het voorkomen van (diffuse) verspreiding van kwik in het milieu als primaire invalshoek genomen. Deze lijn wordt in dit tweede LAP voortgezet.

De minimumstandaard is in gericht op het vermijden van de verspreiding van kwik in het milieu en het verbranden van het restant.

Gelet op de Europese kwikstrategie [#link#](#) en het doel om kwik zoveel mogelijk af te scheiden en diffuse verspreiding te voorkomen wordt voor hogere kwikgehalten gekozen voor het vooraf afscheiden van het kwik om de verspreiding van zoveel mogelijk te reduceren. Voor de grens waarvoor dit geldt (50 mg/kg) is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bestaande verwerkingstructuur en de daarbij gehanteerde grenswaarden. Hiermee is een evenwicht gezocht tussen enerzijds de wens afvalstoffen zoveel mogelijk te ontkwikken en anderzijds economische en praktische haalbaarheid in combinatie met een milieuhygiënisch aanvaardbaar alternatief (storten).

Bij afval met een relatief laag gehalte aan kwik (maximaal 10 mg/kg) is voor brandbaar afval verbranden de minimumstandaard. Dit leidt wel tot een belasting van de rookgasreiniging van de verbrandingsinstallatie (vooral het actief kool), maar dit heeft de voorkeur boven storten van het brandbare kwikhoudende afval. Uitzondering kan worden gemaakt voor kool die relatief zwaar is verontreinigd met niet-brandbare verontreinigingen, in het algemeen metalen. Wanneer verbranden daarvan leidt tot diffuse verspreiding van deze verontreinigingen of tot relatief zware belasting van de rookgasreiniging van de verbrandingsinstallatie, is storten toegestaan. Onbrandbaar kwikhoudend afval mag worden gestort en moet zelfs worden gestort wanneer alternatieven leiden tot verspreiding van het kwik in het milieu.

Voor de tussencategorie (van 10 mg/kg tot 50 mg/kg) gaat de voorkeur eigenlijk uit naar ontkwikken. De mate waarin kwik kan worden gewonnen uit afvalstoffen is afhankelijk van technische aspecten en economische afwegingen. In veel gevallen vereist het ontkwikken tot een kwikgehalte van minder dan 50 mg/kg zeer veel inspanning en kosten. Om die reden is dit voor deze categorie niet als minimumstandaard genomen. De minimumstandaard is daarom storten waarbij het voor brandbaar afval wel is toegestaan om door mengen het kwikgehalte te verlagen en het afval vervolgens te verbranden om zo het storten van brandbaar afval te vermijden.

Voor die gevallen waarin de minimumstandaard storten mogelijk maakt, is het toetsen aan hoofdstuk 'Storten' [#link#](#) van het beleidskader een voorwaarde. Afhankelijk van het resultaat van de toetsing kan het vooraf immobiliseren vereist zijn. Anders dan ten tijde van het eerste LAP geldt betreffende voorkeursvolgorde uit het beleidskader niet alleen voor alleen geldt voor C2-afval maar voor alle brandbaar afval, gevaarlijk en niet-gevaarlijk.

Relatie tot de praktijk in Nederland / uitvoerbaarheid / bedrijfszekerheid

De minimumstandaard sluit aan bij een bestaande wijze van verwerking en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Specifieke aspecten / ontwikkelingen

In vergelijking tot LAP1 is de minimumstandaard nader gespecificeerd. Het uitgangspunt dat verspreiding van kwik moet worden voorkomen niet gewijzigd. Ook het verbod op mengen van stromen met meer dan 10 mg/kg kwik ten behoeve van verbranding en het verbod om middels mengen aan lozingsisen voor kwik te voldoen zijn een voortzetting van het beleid van het eerste LAP. De concretisering ten opzichte van het eerste LAP is dat er nu een concrete grenswaarde is opgenomen waarboven afscheiden van kwik altijd vereist is een waaronder gecontroleerd storten een toegestane uitwijk is. Doel van deze nadere specificering ten opzichte van het eerste LAP is te komen tot een praktisch werkbaardere standaard zonder het uitgangspunt dat verspreiding van kwik moet worden voorkomen uit het ook te verliezen.

De minimumstandaard i.r.t. zeer schadelijke stoffen

Bij vaststelling van de minimumstandaarden in het LAP is het milieu één van de meegewogen aspecten (zie ook het hoofdstuk 'Minimumstandaard' [#link#](#) van het beleidskader). Hierbij is in het algemeen een gemiddelde of gebruikelijke samenstelling van de afvalstof als uitgangspunt gehanteerd. In een aantal gevallen is in de formulering van de minimumstandaard al expliciet rekening gehouden met het mogelijk voorkomen van schadelijke componenten. Het is echter niet ondenkbaar dat ook in andere gevallen specifieke verontreinigingen in partijen afval voorkomen.

In het hoofdstuk 'Mengen' [#link#](#) van het beleidskader is aangegeven dat verspreiding van stoffen die zodanig gevaarlijk zijn dat ze onder geen beding in de stoffenkringloop mogen blijven circuleren moet worden voorkomen. Concreet gaat het om

- persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) uit het Verdrag van Stockholm, geïmplementeerd met EU-Verordening EG/850/2004 [#link#](#).

- stoffen waarvan in het kader Verordening (EG) nr. 1907/2006 (REACH) [#link#](#) is bepaald dat zij voldoen aan de criteria voor stoffen van zeer ernstige zorg, op grond waarvan ze kandidaat zijn voor een totale uitfasering (autorisatie).

Omdat deze zeer schadelijke stoffen niet terug in de kringloop mogen worden gebracht, mogen - op basis van genoemde regelgeving - geen handelingen worden verricht die kunnen leiden tot diffuse verspreiding van deze milieugevaarlijke stoffen. Dit kan betekenen dat verwerkingsvormen die voldoen aan de minimumstandaard in bepaalde gevallen alsnog niet kunnen worden toegestaan. Ook mogen partijen afval waarin deze milieugevaarlijke stoffen voorkomen niet worden gemengd met andere partijen afval, met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen wanneer dit kan leiden tot diffuse verspreiding van betreffende stoffen.

Omdat de betreffende stoffen in veel soorten afval kunnen voorkomen en de geformuleerde minimumstandaarden in het algemeen zijn gebaseerd op een gemiddelde of gebruikelijke samenstelling, moet per situatie worden beoordeeld of (incidentele) aanwezigheid van deze stoffen te verwachten is. Bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking wordt daarom van geval tot geval afgewogen of opnemen van specifieke vergunningvoorschriften noodzakelijk is.

VI Beleid en regelgeving

Algemene aspecten

De rijksoverheid wil het gebruik van kwik zoveel mogelijk uitbannen om te bereiken dat er minder kwik in het milieu terecht komt. Kwikhoudende producten zorgen voor een aanzienlijke druk op het milieu. Zo is 40 procent van het kwik dat in de bodem zit, afkomstig van producten die kwik bevatten. Voor oppervlaktewater is een vergelijkbaar percentage afkomstig van kwikhoudende producten en voor slib van waterzuiveringsinstallaties is zelfs ruim 80 procent afkomstig van kwikhoudende producten. Een verbod op de productie en handel van kwikhoudende producten moet die cijfers drastisch doen dalen. Naast het zoveel mogelijk uitbannen van het gebruik van kwik, is terugwinning van kwik uit kwikhoudend afval een tweede uitgangspunt voor het beleid in Nederland.

Voor een aantal, mogelijk kwikhoudende, productgroepen is of wordt in regelgeving vastgelegd hoe met het aanwezige kwik moet worden omgegaan.

- Voor elektr(on)ische apparatuur bepaalt de RoHS-richtlijn [#link#](#) dat bepaalde gevaarlijke stoffen - waaronder kwik - sinds 1 juli 2006 niet meer mogen worden toegepast met een enkele uitzondering daargelaten.
- Op basis van het Besluit kwikhoudende producten milieubeheer [#link#](#) mogen kwikhoudende producten sinds 1 januari 2003 niet meer voor handels- of productiedoeleinden voorhanden zijn of worden toegepast. Dit besluit wordt hieronder in meer detail besproken.
- Eerder al (sinds 1 januari 2000) is een verbod in werking getreden op de import en productie van kwikhoudende producten. Vanaf 1 januari 2000 heeft de handel drie jaar de tijd gehad om bestaande handelsvoorraden (producten die zijn vervaardigd voor 2000) op te maken. Sinds 1 januari 2003 moeten voorraden van kwikhoudende producten van de schappen gehaald zijn en als gevaarlijk afval zijn verwijderd.
- Voor thermometers en barometers zal, mede door de implementatie van de Richtlijn kwikhoudende meettoestellen, vanaf oktober 2009 het handelsverbod ingaan. Deze producten moeten als gevaarlijk afval worden afgevoerd. Dit handelsverbod voor kwikhoudende producten geldt niet voor tl-lampen en spaarlampen, die nog een bepaalde maximale hoeveelheid kwik mogen bevatten.
- In voorbereiding is implementatie van een Europese Richtlijn batterijen die kwik in batterijen en accu's gaat verbieden, of in ieder geval beperken.
- Kwik dat nog gebruikt wordt in laboratoria en in de tandheelkunde is vooralsnog uitgesloten van het handelsverbod van 2003. Per 2010/2011 geldt dat kwik alleen nog binnen de EU op de markt mag worden gebracht, uitsluitend voor amalgaam voor tandheelkundige doeleinden totdat is overgegaan tot het toepassen van composiet.

Europees kwikbeleid en -regelgeving

De basis van het Europees kwikbeleid is verwoord in de Strategie van de Gemeenschap voor kwik (COM(2005)20), die in 2005 is gepubliceerd. Hierin zijn doelstellingen van de Gemeenschap voor kwik geformuleerd en gekoppeld aan acties. De doelstellingen van de Gemeenschap zijn:

- verlaging van de emissie van kwik,

- beperking van de hoeveelheid kwik die in gebruik wordt genomen door vraag en aanbod terug te dringen,
- oplossingen voor wat er op lange termijn gebeurt met overschotten van kwik en reservoirs en bescherming tegen de blootstelling aan kwik,
- verbetering van het inzicht in het kwikprobleem en de oplossingen daarvoor, en
- ondersteuning en bevordering van internationale maatregelen voor kwik.

De Raad heeft in juni 2005 de Strategie van harte ontvangen en ondersteund. Op 14 maart 2006 heeft het EP een resolutie aangenomen waarin de Strategie voor kwik met instemming wordt begroet en de Commissie wordt verzocht om met voorstellen voor wettelijk bindende maatregelen te komen teneinde te garanderen dat al het kwik dat uit de chlooralkali-industrie komt op veilige plekken wordt opgeslagen.

In een voorstel voor een verordening (COM(2005)636 [#link#](#)) richt de Commissie zich op het verbieden van het exporteren van metallisch kwik vanuit de Gemeenschap en het waarborgen dat dit kwik niet opnieuw op de markt wordt gebracht en het veilig wordt opslagen. Per 1 juli 2001 wordt uitvoer uit de gemeenschap niet meer toegestaan. Het fundamentele doel is om de toevoeging van nieuwe hoeveelheden kwik aan het "mondiale depot" (dat wil zeggen de algemene mondiale achtergrondwaarde) van al uitgestoten kwik te beperken. De ontwerp-verordening valt binnen het kader van het UNEP-programma voor kwik en zal een significante bijdrage leveren aan het mondiale doel om de blootstelling aan kwik te beperken. Het hoofddoel van het voorstel is te voorkomen dat er kwik vanuit de Gemeenschap wordt geëxporteerd naar ontwikkelingslanden, waar kwik onder andere gebruikt wordt voor het op kleine schaal winnen van goud. Hierbij worden relatief grote hoeveelheden kwik gebruikt. Het exportverbod geeft een belangrijk signaal over de giftigheid van kwik, vermindert de hoeveelheid kwik dat voorhanden is voor ontwikkelingslanden en voorkomt dat het gevaarlijke kwikafval van de Gemeenschap in ontwikkelingslanden terecht komt.

Het voorstel bevat ook specifieke bepalingen over de opslag van metallisch kwik dat als afval wordt aangemerkt en bepaalt tevens dat lidstaten geen bezwaar meer mogen maken tegen transporten van metallisch kwik dat als afval wordt beschouwd op grond van de motivering dat het geplande transport of de geplande verwijdering niet in overeenstemming zou zijn met maatregelen die zijn genomen om de beginselen van nabijheid, voorrang voor nuttige toepassing en zelfverzorging in praktijk te brengen.

Nationaal kwikbeleid en -regelgeving

Besluit inzamelen afvalstoffen

Op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen [#link#](#) mogen restanten van toepassing van amalgaam in de tandheelkunde, bij een hoeveelheid kleiner dan 200 kg per afvalstof per afgifte, alleen worden ingezameld door een houder van een inzamelvergunning. Het betreft hier de houders van een KGA-inzamelvergunning als bedoeld in sectorplan 18 'KCA/KGA' [#link#](#). In de toelichting van het besluit is vermeld dat het gaat om Euralcode 180110.

Het gebruik van het instrument inzamelvergunningen wordt op dit moment nader bezien. Het is echter nog niet duidelijk wanneer hierover een besluit valt, wat dat betekent en hoe snel dat doorwerkt in wet- en regelgeving. In het LAP wordt daarom uitgegaan van de bestaande situatie en de huidige tekst van het Besluit inzamelen afvalstoffen. Wel is al duidelijk dat er op termijn in ieder geval een aantal aanpassingen in het systeem zullen worden aangebracht ten aanzien van beperkingen t.a.v. het aantal vergunninghouders en het gebruik van plichtgebieden. Hiervoor wordt verder verwezen naar hoofdstuk 'Inzamelen, vervoeren, handelen en bemiddelen' [#link#](#) van het beleidskader. Wanneer daar aanleiding voor is, wordt het LAP in een later stadium aangepast.

Besluit kwikhoudende producten milieubeheer

Het Besluit kwikhoudende producten milieubeheer [#link#](#) verbiedt dat kwikhoudende producten na 1 januari 2003 voor handels- of productiedoeleinden voorhanden zijn of worden toegepast. Kwikhoudende producten die voor 1 januari 2003 zijn aangeschaft en in gebruik zijn genomen, mogen gebruikt blijven worden en eventueel ook weer als tweedehands product worden verhandeld. De VROM-Inspectie ziet er op toe dat het verbod wordt nageleefd.

Het besluit heeft betrekking op kwikhoudende producten die zowel door particulieren als door professionele gebruikers worden gebruikt. Het gaat vooral om meetinstrumenten zoals thermometers en manometers, lichtbronnen en elektrotechnische producten zoals schakelaars en

relais, waarvoor in de meeste gevallen alternatieven beschikbaar zijn. Deze categorie producten omvat veertig procent van de toepassingen waarbij kwik wordt gebruikt.

Het besluit heeft alleen betrekking op producten. Het gebruik van kwik en kwikverbindingen als zodanig, bijvoorbeeld in laboratoria of in productieprocessen, is niet verboden. Het besluit heeft ook geen betrekking op kwikhoudende farmaceutische producten en amalgaam dat in de tandheelkunde wordt gebruikt.

In principe geldt het verbod voor alle kwikhoudende producten. maar, producten waarvoor geen gelijkwaardige kwikvrije alternatieven beschikbaar zijn ('essentiële producten'), zijn uitgezonderd van de verbodsbepalingen. Enkele daarvan zijn pycno- of porosimeter, McLeod compressie-manometer, gyrocompassen en gasontladingslamp, bijvoorbeeld hoge-drukkwiklampen en lampen voor verlichting van schermen van portable computers en AAS-metingen. De volledige lijst van uitgezonderde producten staat in artikel 2.4 van het besluit. In artikel 2.5 is een uitzondering gemaakt voor elektrotechnische componenten die dienen als reserveonderdelen voor bepaalde apparaten. Degene die deze apparatuur bezit, moet dan wel kunnen aantonen dat die apparatuur voor 1 januari 2003 voor het eerst in gebruik is genomen. Dit betekent dat in gebruik zijnde producten die voor deze datum zijn aangeschaft, door consumenten en producten gebruikt mogen blijven worden en eventueel kunnen worden gerepareerd.

Kwikhoudende producten en resten daarvan moeten als gevaarlijk afval worden afgevoerd. Bij voorkeur door een inzamelaar van gevaarlijke afvalstoffen van bedrijven. Voor grote hoeveelheden, kan rechtstreeks contact gezocht worden met een verwerker van kwikhoudende afvalstoffen. Bedrijven die zich bezighouden met de productie van kwikhoudende producten kunnen te maken krijgen met het ontmantelen van met kwik besmette installaties. Daarvoor kunnen gespecialiseerde bedrijven worden benaderd. Consumenten kunnen met hun kwikhoudende afval, afhankelijk van het soort afval, terecht bij winkels met een innameplicht of bij het gemeentelijke depot voor klein chemisch afval.

Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen

De Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen [#link#](#) beoogt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking van afvalstoffen te stimuleren door verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen te scheiden en gescheiden te houden. Kwikhoudend afval valt - voorzover het gaat om afval met een gehalte van meer dan 10 mg/kg aan kwik - onder categorieën 29 of 30 van de regeling en moet gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de regeling om kwikhoudend afval te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel kwikhoudend afval als van de afvalstof waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Storten

Implementatie van de Richtlijn storten

De Europese Richtlijn storten [#link#](#) bepaalt in grote mate de randvoorwaarden waarbinnen in Nederland gestort mag worden. In Nederland is deze richtlijn voor een groot deel geïmplementeerd in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen [#link#](#) en het Stortbesluit bodembescherming [#link#](#).

In 2002 is een nieuwe bijlage van de Richtlijn storten vastgesteld, te weten beschikking nr. 2003/33/EG, tot vaststelling van criteria en procedures voor het aanvaarden van afvalstoffen op stortplaatsen. Vanaf het moment van de inwerkingtreding van de implementatieregelgeving van deze beschikking, te weten 16 juli 2009 gelden per type stortplaats nieuwe regels met betrekking tot acceptatie. Er wordt onderscheid gemaakt in stortplaatsen voor inerte afvalstoffen, stortplaatsen voor niet-gevaarlijke afvalstoffen, stortplaatsen voor gevaarlijke afvalstoffen en, als bijzondere categorie, ondergrondse stortplaatsen. Per stortplaats geeft de beschikking aan welke afvalstoffen onder welke voorwaarden mogen worden geaccepteerd. Tot die voorwaarden behoren grenswaarden voor uitloging en samenstelling van het afval. Een deel van het afval zal moeten worden getest om te bepalen of aan de grenswaarden wordt voldaan. Per 16 juli 2009 wordt het onmogelijk van bepaalde afvalstoffen onbehandeld te storten. Zij voldoen namelijk niet aan de uitloogcriteria voor gevaarlijke afvalstoffen.

Tijdens de looptijd van LAP1 is de in Nederland aanwezige C2-deponie gesloten. Daardoor is geen stormogelijkheid in Nederland meer beschikbaar voor dit type afval. Uitvoer voor storten in een

daarvoor geschikte deponie wordt toegestaan voorzover dit past binnen de kaders van paragraaf 21.3 [#link#](#) van het beleidskader. Op het moment van inwerkingtreding van de implementatieregelgeving, 16 juli 2009, komen de bestaande grenswaarden die het onderscheid tussen C2 en C3-afval aangeven, overigens te vervallen.

Een verdere uitwerking van dit beleid is te vinden in het hoofdstuk 'Storten' [#link#](#) van het beleidskader.

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen [#link#](#) is geregeld dat het storten van kwikhoudende thermometers of onderdelen daarvan niet is toegestaan (categorie 4).

VII Achtergronden bij in- en uitvoer

Indeling op basis van Oranje lijst van afvalstoffen

Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van codes van de Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage IV van Verordening (EG) 1013/2006 [#link#](#)) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. De codes zijn ontleend uit de bijlagen van het Verdrag van Bazel [#link#](#) en het OESO-besluit [#link#](#). Voor overbrenging van die afvalstoffen moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk 'Toetsingskader in- en uitvoer' [#link#](#) van het beleidskader.

Indicatief overzicht van codes op basis van de Oranje lijst

Codes op basis van Bijlage VIII van het Verdrag van Bazel	A1010, A1030, A2030
---	---------------------

Indeling op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel (Y-code)

Op basis van het Verdrag van Bazel zijn gevaarlijke afvalstoffen in te delen in categorieën van Y-codes. Lidstaten van de Gemeenschap dienen aan de hand van onder meer de Y-codes aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel en welke gevaarlijke afvalstoffen zijn overgebracht. Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van categorieën van Y-codes van bijlage I van het Verdrag van Bazel die op de afvalstoffen van toepassing kunnen zijn.

Indicatief overzicht van Y-codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel

Codes op basis van Bijlage I van het Verdrag van Bazel	Y29
--	-----

Vermeld de code van de Oranje lijst en de Y-code altijd bij kennisgevingen.

VIII Verdere informatie

Voor gegevens over het Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1 zie:

- Hoofdrapport Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1 [#link#](#)
- Bijlagenrapport Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1 [#link#](#)
- Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1, achtergronddocument A16 (kwikhoudend afval) [#link#](#)
- Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1, achtergronddocument A2 (LCA-methodiek en uitwerking in het LAP) [#link#](#)
- Milieu-Effect Rapportage ten behoeve van LAP1, achtergronddocument A1 (balansen, reststoffen en uitloging) [#link#](#)